

آیا برای شما هم پیش آمده است که در موقعیت تعارض منافع قرار بگیرید؟

برنامه آگاهی بخشی برای تعارض منافع
نشریه ۱ - موقعیت های تعارض منافع

وتجیل اداری
دفتر توسعه مدیریت

به نام خداوند بخشنده مهربان

سلام به همکاران عزیز!

قصد داریم برای شما همکار گرامی صنعت آب و برق، تصویری از موقعیت‌هایی که فرد در معرض **تعارض منافع** قرار می‌گیرد، ارائه دهیم.

لطفا با دقت، این موقعیت‌ها را مرور کنید و ببینید آیا برای شما هم پیش آمده که در این موقعیت‌ها یا نمونه‌هایی شبیه آن قرار گیرید؟

اول از همه ببینیم مفهوم **تعارض منافع** چیست؟

تعارض منافع، مجموعه ای از شرایطی است که موجب می شود تصمیمات و اقدامات مدیران یا کارکنان، تحت تأثیر یک منفعت ثانویه قرار گیرد.

یعنی شرایطی که در آن، بین منافع سازمانی و منافع شخصی، تعارض و تضاد وجود دارد و فرد در موقعیت تصمیم، اظهارنظر یا اقدام قرار می گیرد.

با این تعریف، برویم سراغ چند موقعیت **تعارض منافع**.

با ما همراه شوید!

موقعیت ۱

فرض کنید شما کارمند بخش مطالعات فنی شرکت هستید و همزمان، با مشاوره که در حوزه طرح‌های شرکت شما کار می‌کند همکاری می‌کنید.

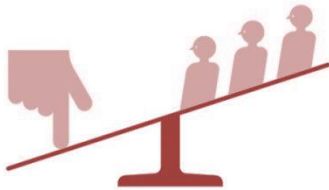
در واقع شما باید طرح‌هایی را بررسی و تایید کنید که توسط شرکتی که با آن همکاری دارید ارائه شده است.

در چنین شرایطی شما در موقعیت **تعارض منافع** قرار دارید و در بررسی طرح‌های ارائه شده نمی‌توانید به درستی اظهار نظر کنید.

موقعیت ۲

تعدادی از مدیران و کارمندان به واسطه مسئولیت‌هایی که دارند در فرایند تنظیم، اجرا و نظارت بر قراردادها نقش دارند. حال فرض کنید شما به‌عنوان مدیر یا کارمند و یا بستگان شما، در کسب و کار مورد نظر منافی داشته باشند. مثلاً شما یا بستگان‌تان جزو صاحبان سهام یا مالکان شرکت یا نهاد طرف قرارداد باشید.

در چنین شرایطی شما در موقعیت **تعارض منافع** قرار دارید و نمی‌توانید در فرایند تنظیم، اجرا و نظارت بر قرارداد، نقش و وظیفه خود را به درستی انجام دهید.

موقعیت ۳

فرض کنید شما به واسطه مسئولیتی که دارید و جلساتی که شرکت می کنید به مجموعه ای از اطلاعات شرکت خود دسترسی دارید. این اطلاعات ممکن است اطلاعات مردم باشد و یا اطلاعات مربوط به تاسیسات، وضعیت مالی و غیره. بیان این اطلاعات می تواند برای شما در جمع های خانوادگی، محافل علمی و یا کسب و کارهای خصوصی، ایجاد جایگاه و منفعت نماید.

در چنین شرایطی شما در موقعیت **تعارض منافع** قرار دارید و لازم است ضرورت امانت داری و حفظ اطلاعات را در نظر داشته باشید.

موقعیت ۴

هر یک از مدیران و کارشناسان به واسطه وظایفی که دارند در برخی تصمیم‌سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها دخیل هستند. موقعیتی را در نظر بگیرید که تصمیمی که گرفته می‌شود به صورت مستقیم یا غیر مستقیم بر شما و یا بستگان و وابستگان شما تاثیر مثبت و منفی بگذارد.

در چنین شرایطی شما در موقعیت **تعارض منافع** قرار دارید. چرا که در ارایه نظر و تلاش برای اعمال نظر، اثر آن تصمیم بر خود و اطرافیان‌تان را هم مدنظر قرار می‌دهید.

موقعیت ۵

فرض کنید شما به خاطر تخصص و دانشی که دارید در یک حوزه کاری دیگر نیز فعال هستید. مثلاً در دانشگاه تدریس می‌کنید. این باعث می‌شود در تنظیم جلسات و برنامه‌های مربوط به کار خود به عنوان کارمند، ساعت کلاس‌ها و حضور در دانشگاه را نیز در نظر بگیرید. مثلاً زمان یک جلسه مهم را به خاطر برنامه دانشگاه جابجا کنید یا مجبور شوید در آن حضور نیابید.

در چنین شرایطی شما در موقعیت **تعارض منافع** قرار دارید و کار دوم شما روی تصمیمات و برنامه‌های کار اصلی شما تاثیر می‌گذارد.

موقعیت ۶

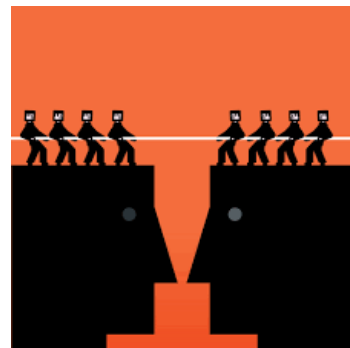
برخی پیمانکاران، مشاوران، تولیدکنندگان و یا حتی مراجعین ممکن است هدایا، مزایا و یا امکاناتی را در اختیار شما قرار دهند. حتی اگر شخص اهدا کننده، انتظارات معینی را مطرح نکند، شما با دریافت این هدایا، مزایا و یا امکانات، خود به خود در موقعیتی قرار می‌گیرید که به صورت ناخودآگاه، تصمیم و برخوردتان دچار خدشه و تغییر می‌شود.

در چنین شرایطی شما در موقعیت **تعارض منافع** قرار دارید و در انجام وظیفه خود نخواهید توانست به درستی عمل نمایید.

موقعیت ۷

وابستگی افراد به برخی اقوام، احزاب و گروه‌ها، خود به خود موجب بروز انتظارات خانوادگی، اجتماعی یا سیاسی از فرد می‌گردد. حال اگر شما مدیر یا کارمند یک بخش دولتی یا خدمات عمومی اثرگذار باشید، در موقعیتی قرار می‌گیرید که مدام بین منافع سازمان و شرکتی که در آن کار می‌کنید و منافع قومی، حزبی و گروهی خود دچار تضاد می‌شوید.

در چنین شرایطی شما در موقعیت **تعارض منافع** قرار دارید و نمی‌توانید تصمیماتی درست و با در نظر گرفتن صرفه و صلاح عموم مردم، دولت و شرکت خود داشته باشید.

موقعیت ۸

کارمندان دولت و بخش عمومی پس از دوره کاری خود بازنشسته می‌شوند و یا ممکن است در میانه عمر کاری خود از مجموعه جدا شوند و در بخش دیگری به فعالیت بپردازند. وقتی شما از سازمان خود جدا می‌شوید، تا چند سال روابط و نفوذ خود را در آن سازمان خواهید داشت. حال اگر شما جذب یکی از شرکت‌های طرف قرارداد شوید و یا خودتان کسب و کاری را در حوزه فعالیت شغل قبلی خود راه بیندازید، می‌توانید به راحتی و با استفاده از روابط و نفوذ خود، کارتان را پیش ببرید و فعالیت اقتصادی‌تان را تقویت کنید. در چنین شرایطی شما در موقعیت **تعارض منافع** قرار دارید و منافع شخصی باعث می‌شود که از روابط و نفوذ خود برای پیشبرد فعالیت اقتصادی و اجتماعی خود استفاده نمایید.

موقعیت ۹

هر یک از مدیران و کارکنان بخش عمومی و دولتی ممکن است در سازمان خود به سبب تخصص و تجربه‌ای که دارند طرف مشورت قرار گیرند.

اگر موضوع مشورت مساله‌ای باشد که به نحوی بر شما یا بستگان و وابستگان شما تاثیر گذار باشد، شما در موقعیتی قرار خواهید گرفت که مشورت تان تحت تاثیر منافع تان خواهد بود.

در چنین شرایطی شما در موقعیت **تعارض منافع** قرار دارید و نباید طرف مشورت قرار گیرید.

موقعیت ۱۰

گاهی در سازمان‌های دولتی، شرکت‌ها و یا پیمانکاران و مشاورانی که عهده‌دار کارهای شرکت‌ها هستند، فرصت‌های شغلی پیدا می‌شود که مدیران و کارکنان این فرصت را دارند تا بستگان خود را برای اشتغال معرفی نمایند. البته گاهی برخی کارکنان بدون اینکه فرصت شغلی خاصی وجود داشته باشد نیز به واسطه ارتباطات خود، سعی در استخدام و به‌کارگیری بستگان خود می‌کنند که این کار در تضاد با منافع سازمان است.

در چنین شرایطی شما در موقعیت **تعارض منافع** قرار دارید و نباید از موقعیت خود برای منافع شخصی استفاده نمایید.

همکار گرامی!

از اینکه وقت گذاشتید و مطالب این نشریه را مطالعه کردید سپاسگزاریم. از شما می‌خواهیم تا موقعیت‌های مشابهی را که ممکن است برای شما پیش آمده باشد، در ذهن خود مرور کنید و ببینید در این موقعیت‌ها چه تصمیمی گرفته‌اید و چه اقدامی انجام داده‌اید؟

آیا پیش آمده که به خاطر یک منفعت شخصی، مصالح سازمان یا شرکت خود را کنار بگذارید و تصمیم متفاوتی اتخاذ کنید یا به نحو دیگری عمل کنید؟

